Euroopa Liidu
Nõukogu

Brüssel, 29. oktoober 2026
(OR. en)

8543/1/26
REV 1 ADD 1

Institutsioonidevaheline dokument:
2023/0210(COD)

EF 129
ECOFIN 524
CODEC 759
PARLNAT
ECB

NÕUKOGU PÕHJENDUSED

Teema:	Nõukogu esimese lugemise seisukoht eesmärgiga võtta vastu EUROOPA PARLAMENDI JA NÕUKOGU MÄÄRUS, mis käsitleb makseteenuseid siseturul ning millega muudetakse määrusi (EL) nr 1093/2010, (EL) nr 260/2012, (EL) 2017/2394 ja (EL) 2021/1230 – Nõukogu põhjendused – Nõukogu poolt vastu võetud 29. oktoobril 2026

I. SISSEJUHATUS

1. Euroopa Komisjon esitas 28. juunil 2023 makseteenuste paketi. See õigusaktide pakett sisaldab direktiivi ja määruse ettepanekuid, mis käsitlevad makseteenuseid siseturul (edaspidi vastavalt „kolmas makseteenuste direktiiv“ ja „makseteenuste määrus“):
   - kolmas makseteenuste direktiiv: Euroopa Parlamendi ja nõukogu direktiivi ettepanek, mis käsitleb makseteenuseid ja e-raha teenuseid siseturul ning millega muudetakse direktiivi 98/26/EÜ ja tunnistatakse kehtetuks direktiivid (EL) 2015/2366 ja 2009/110/EÜ (kolmas makseteenuste direktiiv);
   - makseteenuste määrus: Euroopa Parlamendi ja nõukogu määruse ettepanek, mis käsitleb makseteenuseid siseturul ning millega muudetakse määrust (EL) nr 1093/2010 (makseteenuste määrus).

2. Nende ettepanekute eesmärk on tegeleda esilekerkivate probleemidega, mille komisjon tegi kindlaks makseteenuseid siseturul käsitleva direktiivi (EL) 2015/2366 (teine makseteenuste direktiiv) mõju ja kohaldamise hindamise käigus, ning kohandada maksereegleid uute turusuundumustega.

3. Kolmanda makseteenuste direktiivi ja makseteenuste määruse õiguslik alus on Euroopa Liidu toimimise lepingu (edaspidi „ELi toimimise leping“) artikkel 114, millega tehakse ELi institutsioonidele ülesandeks kehtestada sätted siseturu loomiseks ja selle nõuetekohase toimimise tagamiseks kooskõlas ELi toimimise lepingu artikliga 26.

4. Euroopa Majandus- ja Sotsiaalkomitee võttis oma arvamuse vastu 13. detsembril 2023. Euroopa Keskpank võttis oma arvamuse vastu 30. aprillil 2024. Komisjon esitas paketi ja sellega seotud mõjuhinnangud nõukogu finantsteenuste ja pangandusliidu töörühmale 2023. aasta juulis.

5. Euroopa Parlamendis juhib kõnealuse ettepaneku menetlemist majandus- ja rahanduskomisjon (ECON-komisjon). Euroopa Parlament võttis oma esialgsed raportid makseteenuste määruse ja kolmanda makseteenuste direktiivi ettepanekute kohta vastu 2024. aasta aprillis. Pärast 2024. aasta Euroopa Parlamendi valimisi kinnitas ECON-komisjon 2024. aasta lõpus oma läbirääkimisvolitused ja otsustas alustada institutsioonidevahelisi läbirääkimisi.

6. Nõukogu töörühm oli seadusandlike ettepanekutega tegelenud kaks aastat. COREPER leppis 2025. aasta juunis kokku läbirääkimisvolitustes mõlema ettepaneku suhtes. Kolmepoolsed kohtumised Euroopa Parlamendiga algasid 9. juulil 2025. Viimane poliitiline kolmepoolne kohtumine toimus 26. novembril 2025 Strasbourgis. Paralleelselt poliitiliste kolmepoolsete kohtumistega ja pärast neid toimus kompromisstekstide viimistlemiseks mitu tehnilist kohtumist, millest võtsid osa ELi nõukogu (keda esindas eesistujariik), Euroopa Parlament (majandus- ja rahanduskomisjoni sekretariaat) ja Euroopa Komisjon (finantsstabiilsuse, finantsteenuste ja kapitaliturgude liidu peadirektoraat).

7. Pärast kaasseadusandjate poolt viimasel poliitilisel kolmepoolsel kohtumisel saavutatud kokkulepet, millega tehti komisjonile ülesandeks makseteenuste määruse väga suuri digiplatvorme ja väga suuri internetipõhiseid otsingumootoreid käsitlevate sätete järelevalve ja täitmise tagamine, esitas komisjon 1. aprillil 2026 nõukogule kolmanda makseteenuste direktiivi ja makseteenuste määruse ettepanekutele lisatud finantsselgituse.

8. Et jõuda Euroopa Parlamendiga teisel lugemisel kokkuleppele, kiitis COREPER 22. aprillil 2026 heaks kolmanda makseteenuste direktiivi ja makseteenuste määruse Euroopa Parlamendiga läbi räägitud kompromissteksti eelnõu.

9. Euroopa Parlamendi ECON-komisjon kiitis kokkulepitud teksti heaks 5. mail 2026. ECON-komisjoni esimees saatis 13. mail 2026 eesistujariigile kirja, milles teatas, et kui nõukogu võtab oma esimese lugemise seisukoha vastu kooskõlas üldise esialgse kokkuleppega, soovitab ta täiskogul nõukogu seisukoht pärast õiguskeelelist kontrolli parlamendi teisel lugemisel vastu võtta.

II. EESMÄRK

10. Kolmanda makseteenuste direktiivi ja makseteenuste määruse kokkulepitud tekstide eesmärk on tegeleda esilekerkivate probleemidega, mille komisjon tegi kindlaks makseteenuseid siseturul käsitleva direktiivi (EL) 2015/2366 (teine makseteenuste direktiiv) mõju ja kohaldamise hindamise käigus, võidelda maksepettuste vastu ja tõhustada tarbijakaitset, suurendada läbipaistvust, parandada tarbijate juurdepääsu sularahale ning kohandada makseteenuseid käsitlevaid reegleid vastavalt uutele turusuundumustele ja tehnoloogilistele uuendustele.

III. NÕUKOGU ESIMESE LUGEMISE SEISUKOHA ANALÜÜS

11. Nõukogu esimese lugemise seisukoht sisaldab järgmisi kaasseadusandjate vahel kokku lepitud makseteenuste määruse põhielemente.

12. Tõhusam pettuse ennetamise ja mittesüülise vastutuse raamistik: makseteenuse pakkujad peavad rakendama sünkroniseeritud kontrollimehhanismi, millega valideeritakse enne kreeditkorralduste sooritamist kooskõla rahvusvahelise pangakontonumbri (IBAN) ja makse saaja konkreetse nime vahel. Lisaks kehtestatakse range vastutuskord teeskluspettuse korral (mille puhul petturid kehastavad pangatöötajaid või teesklevad ametlike sidekanalite kasutamist). Kui makseteenuse pakkuja ei võta kasutusele piisavalt ennetavaid süsteeme või ei märka anomaaliaid, kannab ta ranget rahalist vastutust, et hüvitada petetud tarbijatele kahju. Suurematel otsingumootoritel ja elektroonilistel platvormidel on finantskelmuste algpõhjustega tegelemisel suurem vastutus. Nad peavad kontrollima finantsreklaamijate volitatud staatust ja jagama vastutust, kui ebaseaduslikud või eksitavad reklaamid pääsevad kontrollist läbi ja hakkavad nende võrgustikel levima. Uue korra kohaselt saavad makseasutused pettusega seotud andmeid omavahel turvaliselt jagada.

13. Avatud pangandus: kontot haldavatel makseteenuse pakkujatel (peamiselt pankadel) on keelatud rakendada kunstlikke tehnilisi takistusi või diskrimineerivaid viivitusi, mille eesmärk on takistada tegevusloa saanud kolmandast isikust makseteenuse pakkujate juurdepääsu maksekonto andmetele. Elektroonilise side teenuste osutajad ja mobiilseadmete tootjad peavad võimaldama kolmandate isikute rakendustel seadme vajalikele tehnilistele omadustele juurde pääseda ja neid kasutada õiglastel, mõistlikel ja mittediskrimineerivatel tingimustel (FRAND-tingimused).

IV. KOKKUVÕTE

14. Nõukogu seisukohas toonitatakse Euroopa Komisjoni ettepanekute peamisi eesmärke ning see kajastab täielikult kompromissi, milleni jõuti nõukogu ja Euroopa Parlamendi vahelistel mitteametlikel läbirääkimistel, mis toimusid Euroopa Komisjoni toetusel.

15. Seetõttu leiab nõukogu, et tema esimese lugemise seisukoht kujutab endast läbirääkimiste tasakaalustatud tulemust. Kui makseteenuste õigusaktide pakett vastu võetakse, annab see olulise panuse pettuste vastu võitlemisse ja tarbijakaitse tõhustamisse makseteenuste valdkonnas, edendades avatud pangandust ja ajakohastades litsentsimisnõudeid.